

Regionale Kadernota Huisvesting Arbeidsmigranten Noordkop

**Project Kompas Noordkop
Projectgroep Voorzieningen
2 september 2013/concept 5**

1. Inleiding

Sinds een aantal jaren werken de gemeenten in de regio West-Friesland binnen het project Kompas samen om de illegale huisvesting van arbeidsmigranten aan te pakken. Geïnspireerd door het project Kompas in West-Friesland is in juni 2012 het project Kompas Noordkop gestart. Aan het project Kompas Noordkop nemen de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Heerhugowaard deel. Een van de pijlers van het project Kompas Noordkop is het ervoor zorgen dat er meer en betere huisvesting voor arbeidsmigranten komt. Het in regionaal verband werken aan nieuw beleid is een van de sporen om meer en betere huisvesting te faciliteren. Daarnaast is het daadwerkelijk tot stand brengen van meer en betere huisvesting voor arbeidsmigranten een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten, de werkgevers en de huisvesters.

Op 28 maart 2012 hebben diverse partijen die bij de huisvesting van arbeidsmigranten betrokken zijn, de Nationale verklaring huisvesting EU-arbeidsmigranten getekend. De regio West-Friesland was, naast onder meer de LTO, VNG en Aedes, één van de ondertekenaars. In de Nationale Verklaring erkennen de betrokken partijen het belang van een gezamenlijke verantwoordelijkheid en opgave. De Nationale Verklaring moet een stimulans bieden om op lokaal en regionaal niveau tot actieve samenwerking en afspraken te komen tussen met name gemeenten, huisvesters en werkgevers. Een van de acht regio's waarin de Nationale Verklaring nader moet worden uitgewerkt, is de regio Noord-Holland-Noord. Deze regio omvat in ieder geval de regio's West-Friesland en Kop van Noord-Holland. Om die reden wordt er voor zover mogelijk intensief samengewerkt tussen de projecten Kompas Noordkop en Kompas West-Friesland.

Gezien de Nationale Verklaring en het feit dat deze vier gemeenten in het kader van het Project Kompas Noordkop beleid voor huisvesting van arbeidsmigranten willen ontwikkelen, bestaan er redenen te meer om een kadernota voor de huisvesting van arbeidsmigranten op te stellen, waarin de gemeenten gezamenlijk de uitgangspunten voor het te vormen beleid vaststellen. Vandaar deze Regionale Kadernota Huisvesting Arbeidsmigranten Noordkop.

2. Probleemstelling

Op het gebied van arbeidsmigratie is er sinds 2000 een duidelijke trendbreuk waarneembaar. Enerzijds neemt de stroom van arbeidsmigranten uit de niet-westerse landen af en anderzijds neemt de stroom van arbeidsmigranten vanuit de overige EU-lidstaten toe. De arbeidsmigranten uit de EU-landen worden ook wel aangeduid als EU-arbeidsmigranten. De EU-arbeidsmigranten die de laatste jaren naar Nederland komen, zijn vooral afkomstig uit Midden- en Oost-Europa. Binnen deze groep zijn Poolse arbeidsmigranten nu nog sterk vertegenwoordigd, maar naar verwachting zal de stroom uit de andere Midden- en Oost-Europese landen toenemen. Zo is de verwachting dat er vanaf 2014 meer Bulgaarse en Roemeense arbeidsmigranten naar Nederland zullen komen. Vanaf dat moment hoeven zij namelijk niet meer te beschikken over een vergunning om in Nederland in loondienst te mogen werken. Mede door de grote economische crises in de Zuid-Europese landen neemt ook de stroom van arbeidsmigranten uit deze landen toe.

EU-arbeidsmigranten zijn van grote economische betekenis voor Nederland. Dit blijkt uit het rapport *De economische bijdrage van tijdelijke arbeidsmigranten* van het SEO Economische onderzoek¹. Helaas is de huisvesting van deze arbeidsmigranten niet altijd goed geregeld en hebben de arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa, onder een deel van de Nederlandse bevolking, een negatief imago.

¹ SEO Economisch onderzoek is een bureau dat wetenschappelijk onderzoek verricht op het gebied van Economische vraagstukken

EU-arbeidsmigranten zijn ook van economische betekenis voor de regio's West-Friesland en Kop van Noord-Holland². In beide regio's heeft de agrarische sector een groot aandeel in de regionale economie. Werkgevers in de agrarische sector geven aan dat zij niet voor alle werkzaamheden arbeidskrachten kunnen vinden. Arbeidsmigranten voorzien in die behoefte. Geschat wordt dat in deze regio circa 50% van de arbeidsmigranten in de agrarische sector werkzaam zijn. De regionale economie is dus voor een deel afhankelijk van arbeidsmigranten. Het spreekt dan ook voor zich dat arbeidsmigranten recht hebben op goede woon- en leefomstandigheden, net zoals andere inwoners die ook hebben.

In de beide regio's is ook sprake van vergrijzing en ontgroening. Mede op basis hiervan valt te verwachten dat de vraag naar arbeidsmigranten in deze regio's voorlopig niet zal afnemen. Het merendeel van de arbeidsmigranten vraagt om flexibele huisvestingsvormen, waarop het bestaande huisvestingsaanbod onvoldoende is ingericht. Het gaat om een structurele behoefte, waardoor de problematiek van de huisvesting van arbeidsmigranten ook om een duurzame oplossing vraagt. Er is een behoorlijke kloof tussen het aantal arbeidsmigranten en de adequate en fatsoenlijke huisvesting die voor hen beschikbaar is. Deze problematiek vraagt de gezamenlijke inzet van verschillende partijen. Een van die partijen is de gemeente, die hierin een faciliterende en regisserende rol heeft.

Er zijn verschillende sporen om te komen tot een oplossing voor deze problematiek. Eén van die sporen is het scheppen van een helder planologisch beleid. Deze kadernota richt zich enkel op het spoor van het ruimtelijk beleid.

In dit verband is de centrale vraag: welke vormen van huisvesting voor arbeidsmigranten, kunnen op welke locaties en onder welke randvoorwaarden, gerealiseerd worden?

3. De huidige situatie

Er is zoals hiervoor al is aangegeven een steeds groter wordende stroom van Europese arbeidsmigranten die naar Nederland komen.

De exacte aantallen zijn op dit moment vrijwel niet te achterhalen, aangezien lang niet alle arbeidsmigranten geregistreerd zijn. Slechts een deel van de arbeidsmigranten die langer dan vier maanden in Nederland verblijven, schrijft zich in de GBA in. Daarnaast worden arbeidsmigranten via de werkgever bij de Belastingdienst en het UWV geregistreerd. Op basis van cijfers van het CBS zouden er in heel Nederland (peildatum 31 december 2010) 141.745 arbeidsmigranten geregistreerd zijn (In GBA, administratie Belastingdienst en UWV). Schattingen van de Universiteit Utrecht over de in Nederland aanwezige arbeidsmigranten (peilmoment: 2009) leveren een hoger aantal op: 300.000. Hierbij gaat het om een schatting van geregistreerde en niet-geregistreerde arbeidsmigranten.

Volgens de cijfers van het CBS (peildatum 31 december 2010) zouden er binnen de regio's Kop van Noord-Holland en West-Friesland circa 4.200 geregistreerde Europese arbeidsmigranten werken of verblijven. Mede op basis van schattingen gaat men alleen al voor de regio West-Friesland uit van circa 10.000 Europese arbeidsmigranten en voor de regio Kop van Noord-Holland lijkt een aantal van circa 8.000 een realistische schatting.

Schattingen wat betreft het aantal beschikbare en geschikte huisvesting voor arbeidsmigranten in beide regio's komen vele malen lager uit dan het aantal geschatte aanwezige arbeidsmigranten. Voor beide regio's gezamenlijk wordt het tekort aan beschikbare adequate huisvestingsplaatsen geschat op ten minste circa 10.000. Ondanks het ontbreken van harde cijfers is op dit moment voldoende aannemelijk dat er in beide regio's een groot tekort aan beschikbare en geschikte huisvesting is voor arbeidsmigranten.

² Voor wat betreft de beschrijving van de probleemstelling en de huidige situatie wordt uitgegaan van beide regio's gezien het feit dat de Nationale Verklaring beide regio's als de regio Noord-Holland-Noord aanmerkt. De in paragraaf 5 beschreven richtlijnen zijn echter uitsluitend van toepassing op Kompas Noordkop.

Hoewel de cijfers niet altijd even hard zijn, is zoals in paragraaf 2 al is aangegeven, wel de duidelijke trend waarneembaar dat het aantal EU-arbeidsmigranten uit met name de Midden- en Oost-Europese landen jaarlijks toeneemt en dat arbeidsmigratie niet een tijdelijk maar een structureel fenomeen is. Gebleken is dat de werkzaamheden die arbeidsmigranten in Nederland verrichten zeker niet alleen seizoensgebonden werk betreffen. De werkgevers hebben blijvend behoefte aan huisvestingsmogelijkheden voor deze werknemers. De behoefte aan huisvestingsmogelijkheden is daarmee structureel te noemen. Daarnaast zijn er ook groepen arbeidsmigranten die langer dan een jaar of zelfs permanent in Nederland willen verblijven. Er is dus sprake van een continue stroom van buitenlandse werknemers die voor kortere of langere tijd in ons land werken en verblijven. Al naar gelang de beoogde verblijfsduur stellen arbeidsmigranten andere eisen aan hun huisvesting.

Tot op heden wordt er voor de huisvesting van arbeidsmigranten gebruik gemaakt van (soms illegale) noodoplossingen. Hierbij wordt vaak geen rekening gehouden met de geldende (veiligheids) voorschriften. Mede door het ontbreken van alternatieven voor huisvesting worden ongewenste noodoplossingen niet ongedaan gemaakt.

4. De gewenste situatie

Het is de bedoeling dat het aanbod van fatsoenlijke en adequate huisvesting voor arbeidsmigranten steeds meer in de pas loopt met de vraag. De locaties waar huisvesting voor arbeidsmigranten mogelijk is, moeten een goed woon- en leefklimaat voor de arbeidsmigranten bieden. Vanzelfsprekend mag de huisvesting van arbeidsmigranten ook geen negatieve gevolgen hebben voor de omgeving. Zo mag het woon- en leefklimaat van de omwonenden niet verslechteren en mag er geen (extra) belemmering zijn voor omliggende bedrijven.

De groep arbeidsmigranten vormt geen homogene groep. Al naar gelang de beoogde duur van het verblijf in Nederland, hebben arbeidsmigranten andere behoeften qua huisvesting. Het aanbod van huisvesting zal op die verschillende behoeften moeten worden afgestemd. Een gedifferentieerd en divers aanbod is dus van belang waarbij de mogelijkheid voor de arbeidsmigrant moet bestaan om een wooncarrière te maken. Hiermee wordt bedoeld dat een arbeidsmigrant aanvankelijk naar Nederland kan komen voor kort verblijf en gehuisvest wordt op het agrarische bedrijf waar hij werkzaam is of in een grootschalig logiescomplex en uiteindelijk kan doorstromen naar meer zelfstandige vormen van huisvesting. Tot slot kan de arbeidsmigrant besluiten om permanent in Nederland te verblijven en door te stromen naar de reguliere (huur)woningmarkt. Uitgangspunt is dus dat grootschalige huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten vooral gericht zijn op de groep arbeidsmigranten die hier tijdelijk verblijven. Naarmate arbeidsmigranten langer in Nederland verblijven zijn meer kleinschalige huisvestingsvormen met meer ruimte en privacy voor de arbeidsmigrant aangewezen. Bij permanent verblijf komt zelfstandige woonruimte in beeld.

5. Op weg naar de gewenste situatie: Richtlijnen huisvesting arbeidsmigranten

Bij het opstellen van de regionale beleidscontouren voor de regio Noordkop dient uiteraard rekening te worden gehouden met hogere regelgeving en meer in het bijzonder met het provinciale beleid. De provincie Noord-Holland heeft haar ruimtelijke beleid ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten bij agrarische bedrijven onlangs vormgegeven via een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS). Die wijziging komt er op neer dat de huisvesting van arbeidsmigranten bij agrarische bedrijven mogelijk wordt. Wel geldt daarbij dat de huisvesting gerealiseerd moet worden binnen het agrarisch bouwperceel en dat de huisvesting uitsluitend bedoeld is ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering. Verder moet de huisvesting een ondergeschikte functie hebben ten opzichte van de andere agrarische activiteiten.

Bij de beoordeling van de wenselijke situaties zijn, met inachtneming van het hiervoor geschetste provinciale beleid in wording, de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de werkgevers hebben een verplichting de arbeidsmigranten tegen redelijke kosten te (doen) huisvesten overeenkomstig de geldende landelijke huisvestingsnormen;
- het realiseren van permanente woonruimte voor hier (tijdelijk) verblijvende arbeidsmigranten heeft de voorkeur boven het realiseren van tijdelijke woonruimte;
- gezien de diversiteit van de groep arbeidsmigranten qua verblijfsduur zijn er echter verschillende huisvestingsvormen noodzakelijk om in voldoende en adequate huisvesting voor arbeidsmigranten te voorzien;
- de geboden huisvesting en de wijze van gebruik moeten de leefbaarheid voor de bewoners waarborgen;
- goed beheer en toezicht is noodzakelijk in het belang van de bewoners en omwonenden;
- de situaties dienen te voldoen aan de wet- en regelgeving;
- binnen bepaalde bandbreedtes gelden regiobreed dezelfde eisen voor gelijke vormen van huisvesting;
- elke gemeente kan daarnaast eigen beleidsregels opstellen voor locatiespecifieke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld voor Agriport of voor grootschalige logiesfuncties.

De hierboven vermelde uitgangspunten leiden tot het kader van huisvestingsmogelijkheden zoals uitgewerkt in de subparagrafen 5.1 t/m 5.6.

Karakter van de Kadernota

Deze kadernota is een richtinggevend document en heeft een indicatief karakter. Als zodanig vormt deze kadernota dan ook geen toetsingskader voor aanvragen. De beleidsuitgangspunten die in deze kadernota worden genoemd, behoeven namelijk uitwerking door de gemeenten. Deze kadernota geeft daartoe de contouren aan waarbinnen gemeenten hun specifieke beleid kunnen vormgeven. Hieronder worden de maximale mogelijkheden geschetst, zodat gemeenten die deze kadernota vaststellen ook vanwege de couleur locale de vrijheid hebben om bepaalde huisvestingsmogelijkheden niet of in mindere mate mogelijk te maken. Ook zullen niet alle huisvestingsmogelijkheden voor iedere gemeente relevant zijn, omdat de grondgebieden van de verschillende gemeenten nogal verschillen qua aard en omvang.

Bouwbesluit als basisvereiste

Voor alle huisvestingsvormen geldt als basisvereiste dat ten minste wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in het Bouwbesluit. Daarnaast hebben organisaties van werkgevers en werknemers, zoals de LTO, ABU, NBBU, VIA, FNV en CNV en de SNF (Stichting Normering Flexwerken) afspraken gemaakt over de huisvestingsnormen, de zogenoemde uniforme huisvestingsnorm of normenset. De uniforme huisvestingsnorm bevat eisen die in sommige opzichten strenger zijn dan de eisen van het Bouwbesluit. Zo gaat de uniforme huisvestingsnorm ervan uit dat ieder in een woning te huisvesten persoon beschikt over ten minste 12 m² eigen leefruimte en 10 m² eigen leefruimte als het gaat om huisvesting in hotels of pensions. Het gaat hier om een vorm van zelfregulering. Het is uiteraard wenselijk wanneer bij plannen voor huisvesting van arbeidsmigranten initiatiefnemers zoveel mogelijk de uniforme huisvestingsnorm hanteren.

5.1. Huisvesting in woningen

a. Huisvesting in woningen (niet-vrijstaande woningen)

Aan deze vorm van huisvesting kan medewerking worden verleend als:

- er maximaal vijf personen in een woning worden gehuisvest;
- er duidelijke afspraken met de eigenaar/verhuurder worden gemaakt over toezicht en onderhoud;
- er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid;

- er sprake blijft van een goede gebruiksdifferentiatie in de wijk (geen ongewenste concentratie van deze vorm van wonen);
- de arbeidsmigranten staan ingeschreven in de GBA.

b. Huisvesting in vrijstaande woningen

Aan deze vorm van huisvesting kan medewerking worden verleend als:

- er maximaal 2 personen per slaapkamer gehuisvest worden met in totaal maximaal 8 personen;
- er duidelijke afspraken met de eigenaar/verhuurder worden gemaakt over toezicht en onderhoud;
- er voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn op eigen terrein, aan te tonen door de eigenaar/verhuurder;
- er sprake blijft van een goede gebruiksdifferentiatie (geen ongewenste concentratie van deze woonvorm);
- de arbeidsmigranten staan ingeschreven in de GBA.

5.2. Huisvesting op agrarische percelen

a. Huisvesting bij agrarische bedrijven (nieuwbouw)

Bij de agrarische bedrijven in het buitengebied is huisvesting van arbeidsmigranten in nieuwbouw toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- het beheer en het toezicht zijn gewaarborgd;
- het betreft huisvesting voor maximaal 40 personen;
- in woonunits mogen maximaal 20 personen worden gehuisvest;
- huisvesting mag niet plaatsvinden in (sta)caravans;
- er is een recreatieruimte, woonkamer en keuken aanwezig;
- de huisvesting vindt plaats op het agrarisch bouwperceel;
- er is sprake van een goede landschappelijke inpassing;
- er wordt in voldoende parkeergelegenheid voorzien;
- voor zover de arbeidsmigranten niet zijn ingeschreven in de GBA, is er een nachregister aanwezig met de gegevens van de personen die ter plaatse verblijven.

b. Huisvesting bij agrarische bedrijven (bestaande bedrijfsbebouwing)

Bij agrarische bedrijven in het buitengebied is huisvesting van arbeidsmigranten toegestaan in bestaande bedrijfsbebouwing onder de volgende voorwaarden:

- het beheer en het toezicht zijn gewaarborgd;
- het betreft huisvesting van maximaal 40 personen;
- er is een recreatieruimte, woonkamer en keuken aanwezig;
- er wordt in voldoende parkeerruimte voorzien;
- voor zover de arbeidsmigranten niet zijn ingeschreven in de GBA, is er een nachregister aanwezig met de gegevens van de personen die ter plaatse verblijven.

Het huisvesten is primair bedoeld voor arbeidsmigranten die werkzaam zijn voor het bedrijf van de agrariër die de huisvesting aanbiedt en daarnaast blijft het huisvesten een ondergeschikte nevenactiviteit van de bedrijfsvoering. Naast het huisvesten van arbeidsmigranten die op het eigen bedrijf werkzaam zijn, is huisvesting van arbeidsmigranten die voor andere bedrijven werken ook toegestaan, mits sprake blijft van een ondergeschikte nevenfunctie en de huisvesting primair bedoeld is voor arbeidsmigranten die werkzaam zijn voor de huisvestende agrariër. Per verzoek wordt gekeken naar de omvang van het bedrijf en de locatie. Per agrarisch perceel geldt een maximum van 40 te huisvesten personen.

Bij deze mogelijkheden moeten de eisen, voortkomende uit milieuwetgeving, goed in acht worden genomen, zodat omliggende bedrijven niet worden gehinderd in hun bedrijfsvoering ten gevolge van de huisvesting (milieucirkels, geur, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit).

c. Huisvesting in glastuinbouwgebieden

Het is uitermate lastig om in regionaal verband een kader te geven voor huisvesting van arbeidsmigranten in dit soort gebieden. Er zijn maar een paar gemeenten die over dit soort gebieden beschikken en bovendien verschillen de aard en omvang van deze gebieden aanzienlijk. Hier is dus duidelijk maatwerk geboden. Of en in welke mate huisvesting van arbeidsmigranten in glastuinbouwgebieden is toegestaan, wordt dan ook aan de gemeenten zelf overgelaten.

5.3 Vrijkomende agrarische bebouwing

Huisvesting van arbeidsmigranten in vrijkomende agrarische bebouwing is mogelijk als de oorspronkelijke agrarische activiteiten volledig zijn beëindigd. Het gaat hierbij slechts om het gebruik van bestaande gebouwen, zonder dat uitbreiding van deze gebouwen plaatsvindt.

Voor agrarische bedrijfswoningen geldt het kader als genoemd onder 5.1. Voor vrijkomende boerderijen bij bijvoorbeeld Agriport en voor overige agrarische bedrijfsbebouwing zal er via beleidsregels maatwerk geleverd moeten worden.

5.4 Campings en bungalowparken

De mogelijkheid van huisvesting van arbeidsmigranten op campings of bungalowparken is ongewenst en wordt niet toegestaan. Campings en bungalowparken zijn opgezet en bestemd voor toerisme en recreatie. De huisvesting van arbeidsmigranten op campings en bungalowparken maakt de camping of het bungalowpark onaantrekkelijk voor toeristen.

Dit geldt ook voor de zogenoemde mini-campings of boerencampings in het kader van kleinschalig kamperen bij de boer. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat er vermenging plaatsvindt tussen dergelijke recreatieve functies en het binnen de agrarische functie huisvesten van arbeidsmigranten ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering.

5.5. Huisvesting op bedrijventerreinen

Huisvesting van arbeidsmigranten op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. Deze zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft dan doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. Bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen goed woon- en verblijfsklimaat. Ook het doorgaans verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de arbeidsmigrant van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van arbeidsmigranten op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Uitzondering zou gemaakt kunnen worden voor de situatie dat een bedrijventerrein nabij een kern is gelegen en het pand waar de arbeidsmigranten gehuisvest worden aan de rand van het bedrijventerrein gesitueerd is. Vanzelfsprekend geldt daarbij onder meer de eis dat de aanvrager moet kunnen aantonen dat de huisvesting van arbeidsmigranten op het bedrijventerrein geen belemmering oplevert voor de omliggende bedrijven.

5.6. Logiesgebouwen

Pensions (kleinschalig)

Pensions kunnen worden toegestaan op plaatsen waar deze ruimtelijk en qua leefbaarheid in de woonomgeving passend zijn. Aandachtspunt hierbij is de noodzaak om ook hier een gezamenlijke woonkamer en recreatieruimte te eisen. Bij een normaal pension worden die eisen niet gesteld maar daar gaat het veelal om kortdurend verblijf. Het gaat hier echter om langduriger verblijf, dat kan op-

lopen tot een half jaar. Dan zijn een gezamenlijke recreatieruimte en woonkamer noodzakelijk. Binnen een pension hoort een nachtregister met gegevens van de personen die ter plaatse verblijven aanwezig te zijn. Ten slotte dienen beheer en toezicht voldoende gewaarborgd te zijn.

Pensions (grootschalig)

De locatie voor meer grootschalige logiescomplexen moet in meerdere opzichten geschikt zijn voor een logiesfunctie van grotere aard en omvang. Het kan dan gaan om gebruikmaking van bestaande gebouwen (bijvoorbeeld een leegstaand kantoorpand) of om nieuwbouw. In alle gevallen moet het gebruik (de logiesfunctie) stedenbouwkundig goed passen in de omgeving. Bij nieuwbouw is de welstandelijke inpassing ook een belangrijk aandachtspunt. Verder mag de grootschalige logiesfunctie geen onevenredige hinder voor de omliggende woningen of bedrijven opleveren. In dat kader zijn een goede ontsluiting, voldoende parkeervoorzieningen en toereikend beheer en toezicht onontbeerlijk. Het maximum aantal te huisvesten personen is afhankelijk van de locatie. Meer in het algemeen geldt als bovengrens een maximum van 250 personen per locatie.

Voor de plattelandsgebieden binnen de regio kan qua locatie gedacht worden aan de randen van de kernen, want grootschalige complexen kunnen het evenwicht binnen een kern verstoren. Gekozen kan dan worden voor locaties die wel buiten de kern, maar wel nabij de kern zijn gelegen. Het is namelijk van belang dat de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn, ook voor de arbeidsmigranten eenvoudig te bereiken zijn.

Resumerend gelden de volgende criteria voor locaties voor grootschalige logiescomplexen:

- het betreft huisvesting voor maximaal 250 personen;
- beheer en toezicht zijn voldoende gewaarborgd;
- ontspanningsmogelijkheden in de vorm van een recreatieruimte, woonkamer en keuken zijn aanwezig;
- de huisvesting past in de omgeving;
- een goede ontsluiting van terrein en gebouw en voldoende parkeergelegenheid zijn gewaarborgd;
- er is een nachtregister aanwezig met de gegevens van de personen die ter plaatse verblijven.

6. Beoordeling locaties

In de vorige paragraaf is de wenselijkheid van de verschillende huisvestingsvormen voor arbeidsmigranten toegelicht. Daarbij is vaak ook aangegeven welke type locaties voor welk type huisvesting het meest geschikt is. In het verlengde hiervan wordt hieronder het kader geschetst voor de beoordeling van een concreet plan. Het gaat in essentie om drie aspecten:

1. het juiste gebouw en de juiste functie op de juiste plek (stedenbouwkundig);
2. het gebouw past in de omgeving (welstand en landschappelijke inpassing);
3. het gebouw en het gebruik leiden niet tot overlast (verhouding tot omliggende functies).

Wanneer deze drie aspecten goed geborgd zijn, dan zijn hiermee de bouwstenen voor een goede ruimtelijke onderbouwing voor de huisvesting van arbeidsmigranten aanwezig.

1. Stedenbouwkundige uitgangspunten

Het gaat er in de eerste plaats om dat het bouwwerk mede gezien het gebruik past op de locatie en in de omgeving daarvan.

2. Welstand en landschappelijke inpassing

Wanneer het om nieuwe gebouwen gaat, moet het gebouw goed passen in de omgeving. In het buitengebied gaat het dan ook om landschappelijke inpassing.

3. Beperking overlast

De nieuwe functie mag niet tot overlast leiden voor de omliggende functies. Te denken valt aan overlast in de sfeer van: toename verkeer, grotere parkeerdruk, geluidsoverlast en vervuiling. Veel overlast kan op voorhand voorkomen worden door goede voorzieningen te treffen.

7. Uitvoering

Na vaststelling van deze kadernota kunnen de in deze kadernota geschetste beleidscontouren verder worden vormgegeven in gemeentelijk beleid dat als toetsingskader kan dienen voor aanvragen voor toestemming voor de (ver)bouw van en het gebruik van panden ten behoeve van de huisvesting van arbeidsmigranten. Deze kadernota is immers richtinggevend van aard, waarbij de gemeenten binnen de door de kadernota aangegeven kaders nadere keuzes zullen moeten maken. Met de kadernota als basis zal de normstelling dus moeten plaatsvinden in gemeentelijke regelgeving, waarbij primair gedacht kan worden aan het bestemmingsplan.

Naast het aanpassen van bestemmingsplannen kan er ook voor worden gekozen om beleidsregels op te stellen die als toetsingskader dienen voor het beoordelen van verzoeken om huisvesting van arbeidsmigranten via een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan mogelijk te maken.

8. Relatie met project Kompas Noordkop

In paragraaf 1 is al aangegeven dat binnen het project Kompas Noordkop het opstellen van nieuw planologisch beleid een van de sporen is om de problematiek van (huisvesting van) arbeidsmigranten aan te pakken. Naast beleid maken willen de gemeenten ook met betrokken partijen afspraken maken over meer en betere huisvesting voor arbeidsmigranten in de regio. Het gaat hierbij deels ook om uitvoering van de eerdergenoemde Nationale Verklaring.

Daarnaast is handhaving een belangrijke pijler van het project Kompas, waarbij illegale situaties worden opgespoord en indien nodig worden aangepakt. Het doel daarvan is de nalevingsbereidheid te verhogen en een stroom van illegale naar legale huisvestingsituaties te bewerkstelligen.

Verder spelen er nog aspecten als integratie en inburgering. Naarmate arbeidsmigranten langer in Nederland verblijven, worden deze aspecten belangrijker. Of een arbeidsmigrant nu kort of wat langer in Nederland verblijft, van belang is dat arbeidsmigranten die de Nederlandse taal nog niet (zo goed) beheersen, wegwijs gemaakt kunnen worden in hun rechten en plichten. Deze aspecten moeten nog worden uitgewerkt.

9. Monitoring en evaluatie

Via deze nota wordt nieuw beleid in gang gezet. Het is van belang te monitoren in hoeverre het nieuwe beleid het gewenste resultaat oplevert. Monitoring kan inzicht geven in hoeverre de te nemen maatregelen effectief zijn en efficiënt worden uitgevoerd. Aan de hand van evaluatie(s) kan het gekozen beleid indien nodig worden bijgesteld.